

Godišnji izvještaj

2019. GODINA

BIOM
UDRUGA / ASSOCIATION

UVODNIK

Udruga Biom, osnovana 2006. godine, jedna je od vodećih organizacija civilnog društva za zaštitu prirode u Hrvatskoj. Predstavnik smo Hrvatske u BirdLife International, najvećoj svjetskoj mreži za zaštitu ptica i prirode.

Bavimo se zaštitom divljih ptica te drugih vrsta i staništa, borbom protiv krivolova i drugih opasnosti za živi svijet, okupljamo zaljubljenike u prirodu, organiziramo volontiranja te educiramo mlade i odrasle. Stručna smo, otvorena i inovativna organizacija, koja sa širokom mrežom članova, volontera i suradnika doprinosi očuvanju bioraznolikosti i utječe na promjene ponašanja javnosti i relevantnih dionika u Hrvatskoj. Kao BirdLife partner sudjelujemo u kreiranju politika za zaštitu prirode na međunarodnoj razini. Ukratko, naša je misija očuvati bioraznolikost zbog dobrobiti prirode i društva.

IMPRESSUM

Dunja Delić / Dubravko Dender / Ivana Selanec / Mate Zec / Sven Kapelj / Tomislav Hudina / Vedran Lucić

BIOM 2019.

ZAPOSLENICI

(abecednim redom)

Andreas Engelen,

mag. bioraznolikosti i konzervacijske biologije, stručni suradnik za zaštitu prirode

Ante Kodžoman,

mag. ing. agr, stručni suradnik za zaštitu prirode

Biljana Ječmenica,

mag. oecol. et prot. nat., stručna suradnica za zaštitu prirode

Bolesław Jan Słocinski,

mag. geog., stručni suradnik za zaštitu prirode

Boris Mihačević,

financijsko-administrativni suradnik

Dubravko Dender,

dipl.ing.biol, voditelj Programa za očuvanje ptica

Dunja Delić,

mag. oecol., voditeljica Programa za zaštićena područja i zagovaranje

Gligor Radečić,

mag. iur., suradnik pravnik

Iva Mihalić,

mag. biol., stručna suradnica za zaštitu prirode

mr.sc. Iva Naglić Dolić,

dipl. sociol., voditeljica komunikacija

Iva Šoštarić,

mag. biol. mol., voditeljica Programa za edukaciju i komunikaciju

Ivan Budinski,

dipl. ing. šum., stručni savjetnik za zaštitu prirode

Ivana Selanec,

mag. oecol. et prot. nat., voditeljica područnog ureda u Sinju i voditeljica Programa za očuvanje sisavaca

Ivana Šarić Kapelj,

mag. biol. exp., stručna suradnica za zaštitu prirode

Josip Turkalj,

mag. oecol. et prot. nat., stručni suradnik za zaštitu prirode

Marija Jurčević,

stručna specijalistica poslovne administracije

(MBA), stručnjak za razvoj kapaciteta BirdLife partnera na Balkanu

Mate Zec,

dipl. ing. biol., voditelj Programa za analizu podataka i stručni suradnik za zaštitu prirode

Matej Mladinov,

stručni prvostupnik porezne struke, financijsko-administrativni suradnik

Monika Korša,

mag. oecol., stručna suradnica za zaštitu prirode

Paula Počanić Vovk

mag. biol. exp., stručna suradnica za edukaciju i volontere

Petra Čulig,

mag. biol. exp., stručna suradnica za zaštitu prirode

Sven Kapelj,

dipl. ing. biol., voditelj Programa za očuvanje ptica

Tea Dorogi,

mag. oecol., stručna suradnica za edukaciju

Tena Miličević,

mag. biol. exp, stručna suradnica za edukaciju i volontere

Tomislav Hudina,

mag. biol. exp., administrativni i financijski direktor, voditelj ureda u Zagrebu i voditelj Programa za staništa i botaniku

Vedran Lucić,

dipl. ing. biol., stručni suradnik za zaštitu prirode

Zdravko Budimir,

mag. pol., stručni suradnik

mr. sc. Željka Rajković,

dipl. ing. biol., izvršna direktorica

Željko Ćurković,

mag. ing. agr., pripravnik na stručnom osposobljavanju

UPRAVNI ODBOR

PREDSJEDNIK

doc.dr.sc. Duje Lisičić,

prof.biol. i kem.

DOPREDSJEDNIK

Matija Andrić,

mag.educ.biol. et chem.

Joško Gamberožić,

dizajner viz. kom.

Katica Smojver,

dipl.oecc.

Mladen Majetić

dr.sc. Silvija Kipson,

dipl.ing.biol.

doc.dr.sc. Tvrtko

Dražina,

dipl.ing.biol.

PREDSTAVNIK ZAPOSLENIKA

Gligor Radečić,

mag. iur., suradnik pravnik

Dinara back to LIFE

Po drugi put smo nositelj LIFE projekta. U suradnji s LAG-om Cetinska krajina, Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskim šumama d.o.o. želimo sačuvati prirodno bogatstvo i održavati biološku raznolikost dinarskog područja. Projekt obuhvaća osnovne konzervacijske aktivnosti za restauriranje zaraslih travnjaka, održavanje istih planiranom ispašom i kontroliranim paljenjem, ali i stvaranje preduvjeta za očuvanje travnjaka. Također, želimo pružiti podršku lokalnom stanovništvu za razvoj poljoprivrednih i turističkih djelatnosti.

LIFE Lynx

Ispušten prvi ris u Hrvatskoj! Cilj projekta je spasiti dinarsku populaciju risa od izumiranja naseljavanjem novih jedinki koje će "osvježiti krv" te tako povećati gensku raznolikost naše populacije. U ožujku je u Hrvatsku stigao prvi ris iz Rumunjske, nazvan Doru. Pušten je u naše šume 46 godina od ispuštanja 6 jedinki u Kočevju, koje su osnovale našu populaciju na području Dinarida. Nakon ispuštanja, boravio je na području između Nacionalog parka Risnjak i Platka, nakon čega je otišao u Sloveniju.

LIFE Artina

Mreža za očuvanje morskih ptica u Jadranu: Pomoću GPS uređaja prikupljeni su prostorni podaci o kretanju jedinki triju vrsta obuhvaćenih ovim projektom - gregula, kaukal i sredozemni galeb. To je ujedno i prvi korak prema identifikaciji područja na moru bitnih za navedene vrste te njihovog uključivanja u mrežu Natura 2000.

BJELOGLAVI SUP, SURI ORAO I CJEVONOSNICE

Završetak stručnih podloga za planove upravljanja s akcijskim planovima za bjeloglavog supa, surog orla i cjevonosnice: Kroz rad na podlogama, pratile su se populacije tih ptica na nacionalnoj razini, prikupili podaci o broju gnijezdećih parova, uspješnosti gniježđenja te glavnim prijetnjama.

NAGRADA "ŽUTI OKVIR"

Dobitnici smo nagrade za održivi razvoj, znanost i obrazovanje koju je po prvi put dodijelio National Geographic Hrvatska. Cilj nagrade je promoviranje i vrednovanje djelatnosti povezanih s održivim razvojem, zaštitom okoliša, znanošću i obrazovanjem. Nagrađeni smo u kategoriji Cilj 15. Zaštititi, uspostaviti i promovirati održivo korištenje kopnenih ekosustava, održivo upravljati šumama, suzbiti dezertifikaciju, zaustaviti degradaciju tla te spriječiti uništavanje bioraznolikosti.

VOLONTIRANJE

U naše aktivnosti uključili smo čak 338 volontera, koji su za očuvanje prirode i građansku znanost izdvojili čak 9860 volonterskih sati! Zahvalni smo na njihovom doprinosu i veselimo se novim volonterskim aktivnostima i volonterima u 2020.!

EDUKACIJA I VOLONTERI

Uspješan suživot ljudi i prirode najvažniji je cilj Bioma. Stoga je rad s ljudima jedno je od primarnih područja našeg djelovanja. U 2019. godini nastavili smo održavati brojne edukativne i volonterske aktivnosti te sudjelovati u seminarima, radionicama i predstavljajima, kako bismo potaknuli javnost na aktivan doprinos u zaštiti prirode.

Jednom mjesečno organizirali smo promatranja ptica kojima smo građanima Zagreba, Sinja i Metkovića približili život njihovih pernatih susjeda. Na našim su se popularno-znanstvenim predavanjima predstavljale različite teme, od problematike vjetroelektrana, preko iskustava volontera u programu Erasmus+, do putopisa iz egzotičnih krajeva. Družili smo se s najmlađim prirodoljupcima Splitsko-dalmatinske županije kroz čak 19 kreativnih radionica u sklopu projekta „Zelena učilica“ koji, osim ljubavi prema prirodi, potiče i kreativni umjetnički izričaj. Školske smo praznike i ove godine proveli održavajući radionice u Centru mladih Ribnjak, gdje smo se i kasnije družili s mladim istraživačima ovoga zagrebačkog parka. U sklopu projekta „Spring Alive“ smo, uz praćenje ptica selica, ukazivali na opasnost koju staklene površine predstavljaju pticama. Srednjoškolci iz Varaždinske i Međimurske županije su već drugu godinu zaredom imali priliku istraživati prekrasnu rijeku Dravu na našem sedmodnevnom kampu. Krajem godine smo u sklopu projekta „LORA“, u suradnji s Udrugom Bioteka, započeli obilaske škola u 21 županiji, u svrhu razvoja lokalnih projekata održivog razvoja.

Kvalitetna zaštita prirode ne može se uspješno provoditi bez bogate mreže kolega i suradnika. Obnovili smo veze s udrugama i pojedincima koji dijele našu strast prema zaštiti prirode te im održali jednodnevni trening za vođenje promatranja ptica i koordinaciju volonterskih programa građanske znanosti. Razmjena znanja i iskustava se nastavila i na petom Ornitodruženju – sastanku hrvatskih ornitologa i ljubitelja ptica, koje je u 2019. organizirao Biom. U aktivnostima koje provodimo suradnici drugih struka su nam jednako neophodni kao i kolege biolozi. Iznimno nam je drago što smo imali priliku sudjelovati u programu društveno korisnog učenja, u sklopu kojega su nam studentice s Ekonomskog i Grafičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pomogle osmisliti materijale za kampanju borbe protiv krivolova.

Naši su vrijedni volonteri tijekom cjelogodišnjih volonterskih aktivnosti uložili čak 9860 volonterskih sati u zaštitu prirode u Hrvatskoj! Svi zainteresirani imali su priliku sudjelovati na tri volonterska kampa u Parku prirode Učka, tijekom kojih smo obnavljali travnjačka staništa i pratili jesensku migraciju ptica. Volonteri su tijekom čitave 2019. godine bili naše oči i uši na terenu te smo zahvaljujući njima prikupili vrijedne podatke o gnijezdećim kolonijama gačaca, zimujućim malim ušarama, gradskim kolonijama piljaka te rasprostranjenosti veličanstvene sove ušare (*Bubo bubo*). Na vodenim smo staništima i ove godine sredinom siječnja brojali zimovalice, a gradske su stanarice mogle pronaći stabilne izvore hrane u hranilicama koje su revno punili naši volonteri.

Osim lokalnih volontera, na brojnim su nam se akcijama pridružili volonteri iz čak 14 različitih zemalja. Posebno bismo istaknuli naše dugoročne volonterske projekte Europskih snaga solidarnosti. Projekt "Let's CRES" nam je doveo dvije volonterke iz Gruzije koje su svojim angažmanom tijekom 5 mjeseci doprinosile oporavištu za supove na otoku Cresu. Od travnja je u sklopu projekta "Spread your wings" s nama volonter iz Velike Britanije.

INFOGRAFIKA

338
volontera

Biom je ukupno u 2019. organizirao **132 događanja**. Od toga ih je **45** bilo otvoreno za sve zainteresirane, dok ih je **87** bilo namijenjeno ciljanim skupinama.

7
volonterskih
sastanaka

9860
volonterskih
sati

19
volonterskih
akcija

236
događanja

Sudjelovali smo na **107 događanja** u organizaciji naših suradnika, od čega su na **46** zaposlenici Bioma imali ulogu predavača ili moderatora.

PROGRAM OČUVANJA, ISTRAŽIVANJA I POPULARIZACIJE VRSTA I STANIŠTA

Ovaj program obuhvaća aktivnosti Bioma koje možemo smatrati našom srži: izravne konzervacijske mjere radi poboljšanja uvjeta staništa za vrste, praćenja stanja vrsta i staništa diljem Hrvatske te informiranje javnosti i edukacije dionika, članova i volontera.

PTICE

U sklopu projekta LIFE Artina uklonjeni su svi štakori s otočića Zaklopatica, što je rezultiralo uspješnom sezonom gniježdenja gregule (*Puffinus yelkouan*) na tom otočiću. Osim toga, prikupljeni su vrijedni podaci o položajima kolonija gregule, kaukala (*Calonectris diomedea*) i sredozemnog galeba (*Larus audouinii*) na Lastovskom otočju, njihovoj brojnosti te uspješnosti gniježdenja na pojedinoj koloniji. Pomoću GPS uređaja prikupljeni su prostorni podaci kretanja gregule, kaukala i sredozemnog galeba što je prvi korak prema identifikaciji bitnih područja za ptice na moru te uključivanje istih u mrežu Natura 2000.

Kroz projekt „Interreg Čigra“ nastavile su se aktivnosti održavanja povoljnih uvjeta za gniježdenje crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) na umjetnom otočiću na Ormoškom jezeru. Postavljen je električni pastir s ciljem spječavanja vidre u predaciji jaja i ptića. Nažalost, naš trud nije urodio plodom. Vidra je probila liniju obrane i ponovno pojela ptiće čigri. Preostaje nam probati iduće godine s novom ogradom boljeg dizajna, u nadi da će odvratiti glasnog posjetitelja.

Pri kraju je projekt „Interreg Like“ u sklopu kojega su istraživane vrtne strnadice (*Emberiza hortulana*) na području Učke, prvenstveno odabir staništa za gniježdenje i prehrana, te su skupljeni uzorci za genetska istraživanja koja će pokazati kolika je povezanost naše populacije vrtne strnadice s onom iz Slovenije. Također,

provedena su istraživanja ptica stijena na području Istre radi procjene utjecaja rekreativnih aktivnosti poput slobodnog penjanja i parajedriličarstva na te ptice i njihovu regulaciju. Analizirani su podaci kretanja jedinki bjeloglavog supa koje smo u prošle dvije godine označili GPS uređajima. Na temelju njih je bjeloglavi sup dodan kao ciljna vrsta kao ciljna vrsta u dva područja ekološke mreže (Gorski kotar i sjeverna Lika, Velebit) jer ih redovito koristi u preletu.

Prošlu je godinu posebno obilježio rad na dovršavanju stručnih podloga za planove upravljanja (s akcijskim planovima) za bjeloglavog supa, surog orla i cjevonosnice. Kroz rad na podlogama, pratili su se populacije tih ptica na nacionalnoj razini, prikupili podaci o broju gnijezdećih parova, uspješnosti gniježđenja te glavnim prijetnjama. Također, prošle je godine GPS uređajem označena nova jedinka surog orla Dijana te je i dalje pratimo kako bi saznali više o korištenju prostora ovih veličanstvenih ptica. Osim terenskog istraživačkog dijela, održani su i sastanci s dionicima te dionička radionica na kojima je koristeći participativni pristup donesen prijedlog mjera očuvanja koje su uvrštene u stručne podloge.

Fotografija: Gnijezdo vrtne strnadice (*Emberiza hortulana*), Petra Čulig

U 2019. smo započeli rad na trogodišnjoj procjeni utjecaja Pilot mjere za zaštitu kosca (*Crex crex*) iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. Obišteno je 58 lokaliteta diljem Hrvatske na kojima je kartirano ukupno 346 pjevućih mužjaka kosca. Glavni partneri su nam Obrt Skua i Geonatura d.o.o.

U 2019. godini nastavili smo Program praćenja čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima kojim se prati stanje ptica na tim staništima diljem Hrvatske. Partnerske su organizacije Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode (HDZPP), Obrt Skua i Geonatura d.o.o. U terenskom prikupljanju podataka sudjeluje 30-ak istraživača kojima zahvaljujemo na suradnji.

Nastavljena je suradnja s HEP ODS-om radi identifikacije i izolacije najkritičnijih dijelova srednjenaponske mreže u područjima ekološke mreže Natura 2000 u priobalju, na kojim stradavaju bjeloglavi supovi i druge vrste ptica. Smatra se da je elektrokucija jedna od najraširenijih i najčešćih uzroka neprirodne smrtnosti kod većih vrsta grabljivica.

I ove godine su, kao i do sada, provedeni brojni monitorinzi ptica u parkovima prirode (PP) i nacionalnim parkovima (NP) diljem Hrvatske. Djetlovke, sove i pjevice pratili smo na području NP Plitvička jezera, ušaru u NP Krka te ornitofaunu u zagrebačkim parkovima.

Pratili smo surog orla (*Aquila chrysaetos*) i vrtne strnadice (*Emberiza hortulana*) u Parku prirode Biokovo, ptice trščaka u Parku prirode Vransko jezero te zmijara (*Circaetus gallicus*) u Parku prirode Telašćica.

Priključili smo se kampanji protiv trovanja divljih životinja koju provodi Vulture Conservation Foundation na području Balkanskog poluotoka.

Fotografija: Palagruža, Andreas Engelen

SISAVCI

Tijekom 2019. godine nastavili smo s već uhodanim istraživanjima sisavaca, provedbom praćenja populacije dinarskog voluhara (*Dinaromys bogdanovi*) na području Parka prirode Biokovo te projektom očuvanja dinarske i istočnoalpske populacije risa - LIFE Lynx. Nastavili smo raditi i na međunarodnom projektu s ciljem stvaranja preduvjeta za očuvanje populacije sredozemne medvjedice - „Eastern Adriatic Monk Seal Project“. Osim toga, radili smo na izradi stručne podloge u sklopu izrade akcijskog plana za risa, proveli smo i istraživanja vidri na području Neretve i Konavala te započeli pripreme za opsežna terenska istraživanja prisutnosti četiriju invazivnih vrsta sisavaca u Hrvatskoj - mungosa, grivastog skakača, rakuna i rakunopsa.

Kao najznačajniji rezultat naveli bismo ispuštanje risa Dorua. Ris Doru, mužjak star dvije godine, je u sklopu projekta ulovljen u Rumunjskoj te ispušten na područje NP Risnjak kako bi doprinio osvježavanju krvi dinarske populacije. Doru je tijekom ljeta uspostavio teritorij u Sloveniji, gdje se i danas nalazi te se nadamo da će već u ovoj sezoni parenja biti uspješan.

Donacija Zagrebačke pivovare omogućila nam je provedbu istraživanja risa na još neistraženim lokalitetima u Hrvatskoj.

STANIŠTA I BOTANIKA

Naš rad na restauraciji staništa, prvenstveno travnjaka koji zarastaju u šikare, nastavio se i u 2019. godini. Većinu posla odradili smo na području Parka prirode Učka gdje smo u sklopu projekta Učka 360° uz veliku pomoć volontera iz Hrvatske i inozemstva nastavili restauraciju suhih travnjaka kod lokve Rovozne. Travnjak, koji je 2013. bio gotovo potpuno zarastao i od kojeg je bilo ostalo svega nekoliko stotina kvadratnih metara, 6 godina kasnije povećan je više od 10 puta te je već na prvi pogled vidljivo da vrvi životom. Od proljeća na njemu nalazimo orhideje i presličice, u ljeto je prepun leptira i ostalih kukaca te se sve šareni od gotovo stotinjak vrsta biljaka koje na njemu rastu. Krajem ljeta već tradicionalno dolaze volonteri s kojima svake godine proširimo površinu travnjaka za još koju stotinu kvadratnih metara.

Na nešto drugačijem staništu, u Parku prirode Vransko jezero, provodili smo košnju vlažnog travnjaka u ornitološkom rezervatu, gdje, osim prilagođenog režima košnje koji će podržavati povećanje bioraznolikosti biljaka, na travnjaku poboljšavamo uvjete i za ptice koje se na njemu hrane, prvenstveno za vrijeme viših vodostaja, kada predstavlja idealno hranilište za različite vrste ptica. Radimo i na poboljšanju stanja zaštitne živice uz cestu, koja sprječava uznemiravanje ptica na travnjaku, ali sprječava i da ptice u niskom letu prelijeću cestu, gdje često stradavaju u sudarima s jurećim vozilima.

Osim velikih projekata, tijekom 2019. provodili smo i nekoliko manjih od kojih se

Fotografija: Ris Doru u trenutku ispuštanja na području Nacionalnog parka Risnjak, Matešić, M.

Fotografija: Vransko jezero, Biom

ističu inventarizacija flore na području značajnog krajobraza Sutinske toplice te florističko i vegetacijsko istraživanje na otočićima lastovskog arhipelaga u sklopu projekta LIFE Artina.

Ove godine potpisali smo još jedan veliki ugovor za projekt Dinara back to LIFE, koji kreće u siječnju 2020. i u sklopu kojega ćemo u sljedeće 3,5 godine raditi na restauraciji travnjaka na području Dinare.

PROGRAM ZA ZAŠTIĆENA PODRUČJA I ZAGOVARANJE

Bavimo se unaprjeđivanjem uključivanja stručnih organizacija civilnoga društva u postupke izrade i praćenja provedbe strateških dokumenata vezanih za zaštitu prirode te podizanjem kvalitete procjene utjecaja na okoliš (PUO).

U okviru cilja Unaprjeđenja i bolje provedbe propisa i postupaka vezanih uz zaštitu prirode, davali smo primjedbe na zakonodavni i strateški okvir zaštite prirode. Pregledali smo relevantne dokumente koji su se pojavili na portalu e-Savjetovanja, a neki od značajnijih dokumenata koje smo komentirali su: Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinu dodjele državne potpore za štete od raznih vrsta ptica i ostalih životinja na šaranskim ribnjacima u 2019. godini, Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju vodnoga gospodarstva, Pravilnik o zaštiti i očuvanju NP Krka, Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja, Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju, Okvirna Direktiva o vodama i Direktiva o poplavama, Prijedlog Pravilnika o sokolarstvu, Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže, Strategija prilagodbe klimatskim promjenama, Pravilnik o lovostaju, Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udrugama, Pravilnik o ciljevima i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže.

Započeli smo projekt izrade Smjernica za procjenu utjecaja vjetroelektrana na ptice, čiji je cilj unaprjeđenje sustava procjene utjecaja na okoliš kroz podizanje kvalitete procjene utjecaja i monitoringa zahvata vjetroelektrana. Smjernice se izrađuju kroz participativni pristup, odnosno uključeni su relevantni dionici iz sektora zaštite prirode koji mogu doprinijeti stručnom i primjenjivom dokumentu. U 2019. godini nastavili smo tražiti informacije o stručnjacima i radnim skupinama koje izrađuju prijedloge zakona (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju, Pravilnik o lovostaju, Pravilnik za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova). Proaktivna objava informacija od strane javnih tijela o osobama koje izrađuju prijedloge zakona i drugih propisa jedan je od zacrtanih ciljeva Akcijskog plana za 2019. i 2020. godinu, koji se, uz Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine Republike Hrvatske, ne ispunjava u stvarnosti. Naš cilj je povećati transparentnost izrade i donošenja propisa važnih za prirodu u Hrvatskoj.

Nakon što je Ustavni sud u značajnoj presudi donesenoj sredinom 2019. godine potvrdio da je Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR) tijelo javne vlasti te da je dužna građanima dostavljati informacije o tome kome i u kojim iznosima dodjeljuje kredite, od HBOR-a smo tražili i dobili informaciju o 80 milijuna eura vrijed-

nom kreditu za izgradnju vjetroelektrane Krš-Pađene. Započeli smo i prikupljanje informacija o sudskim odlukama donesenim u okolišnim predmetima pred upravnim i kaznenim sudovima u Hrvatskoj. Cilj nam je javno dostupna i pretraživa baza ovih odluka koja bi trebala poslužiti za stručni rad, a zatim i za edukaciju sudaca i državnih službenika. Radi se o iznimno velikom broju sudova i sudskih odluka koje će po prvi puta biti javno dostupne. Također, u 2019. godini Povjerenik za informiranje usvojio je dvije naše žalbe protiv Hrvatskog lovačkog saveza (HLS), koji nam je u više navrata odbio dostaviti zatražene informacije o stranim lovcima u Hrvatskoj. Ove odluke Povjerenika značajne su jer je Povjerenik potvrdio naš stav da obim dokumentacije (zatraženo je 10 tisuća dokumenata) ne može biti razlog za odbijanje zahtjeva za pristup informacijama.

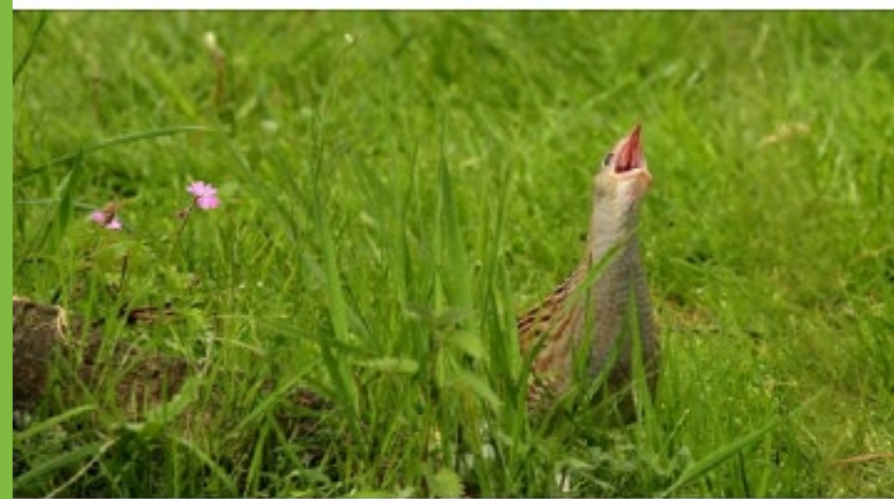
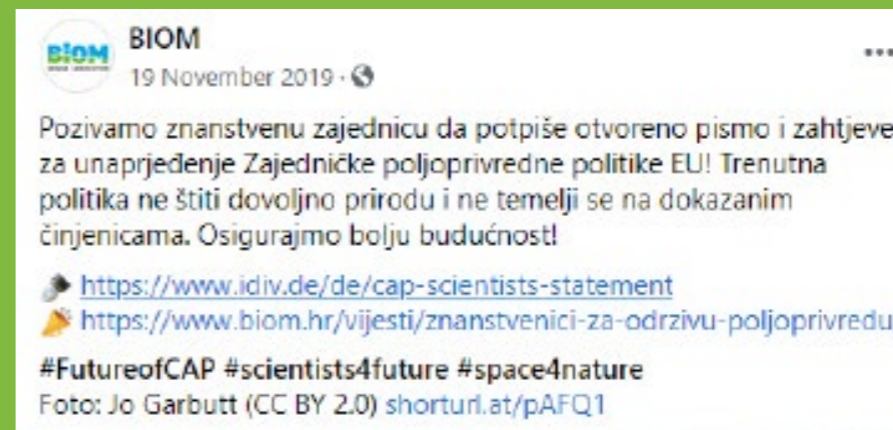
Naše zahtjeve i odgovore možete pratiti na web stranici <http://imamopravoznati.org/>.

Zagovaranje na EU razini u 2019. je, između ostalog, bilo fokusirano na Zajedničku poljoprivrednu politiku. Ciljevi koje želimo ostvariti djelovanjem na poljoprivredni sektor su osiguranje održive proizvodnje hrane, zaštita bioraznolikosti i ublažavanje klimatskih promjena.

Bavili smo se tematikom zaštite voda tako što smo sudjelovali u jačanju svijesti javnosti o problematici koja je trenutno prisutna u sektoru upravljanja vodama. Više od 100 organizacija za zaštitu prirode pokrenulo je kampanju na europskom nivou za zaštitu europskih slatkovodnih resursa. Konkretno, radilo se o pokušaju oslabljivanja Okvirne direktive o vodama od strane nekih europskih članica, a kampanja je imala za cilj osvijestiti javnost o tome te spriječiti izmjene navedenog dokumenta, kojima bi se njegova uloga u zaštiti voda značajno smanjila.

Bavili smo se i temom lovstva po pitanju korištenja olovne sačme (poslali smo pismo Upravi za sanitarnu inspekciju Ministarstva zdravstva vezano za regulaciju olovne sačme) te po pitanju lovostaja na prepelicu (dopis poslan Upravi za zaštitu prirode).

Sudjelovali smo u reviziji Akcijskog plana djelovanja u okviru Sporazuma o zaštiti afričko-euroazijskih migratornih ptica močvarica (AEWA). Aktivnosti u cilju Sprječavanja zahvata koji imaju negativan utjecaj na okoliš odnosile su se na komentiranje postupka procjene utjecaja na okoliš za dva zahvata (Uređenje korita rijeke Drave i Vjetroelektrana Visoka-Zelovo). Europskoj komisiji smo prijavili četiri zahvata izmjena i dopuna vjetroelektrana za

koja nije proveden postupak procjene utjecaja na okoliš/ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Pred Visokim upravnim sudom RH Udruga Biom ima otvorena tri upravna spora (postupak po žalbi) za zahvate: Vjetroelektrana Senj 1. izmjena, Vjetroelektrana Senj 2. izmjena, Vjetroelektrana Vrataruša II. Ove postupke po našoj prijavi istražuje i Europska komisija.

Nakon što je Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR) potvrdila Udruzi Biom da je trgovačkom društvu C.E.M.P. u 2019. godini odobrila kredit radi financiranja dovršenja izgradnje vjetroparka Krš-Pađene, objavili smo članak u kojem izražavamo zabrinutost zbog odluke HBOR-a o financiranju ovog zahvata, s obzirom da se radi o projektu koji je štetan za okoliš te čiju zakonitost i usklađenost s propisima Europske unije ispituje i Europska komisija. Nakon objave članka tuženi smo od strane trgovačkog društva C.E.M.P. Ovaj potez zapravo predstavlja fenomen kojem kod nas još uvijek nije dovoljno posvećena pažnja, a koji za cilj ima ograničavanje kritike javnosti i slobode govora. U SAD-u se ovaj fenomen naziva SLAPP (Strategic Lawsuit Against Public Participation - Strateške tužbe protiv sudjelovanja javnosti). Cilj SLAPP tužbi je pritisak na javnost, pojedince, medije, novinare, organizacije civilnog društva kako bi se smanjio njihov utjecaj u javnosti.

U okviru cilja Doprinos razvijanju funkcionalne i reprezentativne mreže i učinkovitim upravljanju zaštićenim područjima tražili smo dodavanje vrsta ušara (*Bubo bubo*) (HR1000008 Bilogora i Kalničko gorje) i bjeloglavi sup (*Gyps fulvus*) (HR1000022 Velebit, HR1000019 Gorski kotar i sjeverna Lika) kao ciljnih vrsta za navedena područja ekološke mreže.

Prijavili smo se na natječaj za projekt „Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000“ u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020. s ciljem ispunjavanja Specifičnog cilja SC 6iii2 Uspostava okvira za održivo upravljanje bioraznolikošću (primarno ekološkom mrežom Natura 2000).

BORBA PROTIV KRIVOLOVA NA PTICE

Tijekom 2019., „Godine prepelice“, zajedno s drugim organizacijama smo uspješno lobirali za produljenje lovostaja za tu vrstu do 20. kolovoza, koji je prema prethodnom pravilniku trajao samo do 1. kolovoza. Osim toga, kao rezultat naših terenskih nadzora nad korištenjem ilegalnih vabilica i prijava policiji, zaplijenjeno je 18 vabilica i podignute su prijave protiv 2 počinitelja. Nadzor ilegalnih aktivnosti smo vršili i na području Neretve, gdje se kao rezultat naših aktivnosti značajno smanjio intenzitet krivolova u ornitološkim rezervatima Prud i Pod Gredom. Dali smo svoj doprinos izradi Nacrta plana upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže u delte Neretve u suradnji s Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske. Uključeni smo u radnu skupinu za izradu Nacionalnog akcijskog plana borbe protiv krivolova, a na međunarodnoj razini smo sudjelovali u izradi dijelova Međunarodnog strateškog plana za eradiciju krivolova na ptice u Europi i na Mediteranu. Kao članica mreže BirdLife, sudjelovali smo u međunarodnoj kampanji za osvještavanje javnosti o problemu krivolova na Mediteranu „Flight for Survival“ („Let za opstanak“) u sklopu koje smo pratili proljetnu i jesensku migraciju ptica i informirali o prijetnjama s kojima se sureću tijekom svog leta.

POTICANJE DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA I ODRŽIVIH OBLIKA TURIZMA

Krajem 2019. godine službeno smo umirovili treći strateški pravac Bioma, onaj koji se bavio poticanjem društveno odgovornog poslovanja, prije svega u kontekstu prirode, te općenito integracijom biološke raznolikosti u gospodarstvo. Kroz ovaj pravac želja nam je bila mijenjati prakse tvrtki koje djeluju u Hrvatskoj na način da budu manje štetne za prirodu ili čak da doprinose očuvanju prirode te smo htjeli razvijati turizam temeljen na prirodnim vrijednostima. Do mijenjanja načina poslovanja tvrtki nismo uspjeli doći, ali smo uspjeli angažirati tvrtke i njihove zaposlenike u našim aktivnostima.

Zaposlenici tvrtke Expedia Group i Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske u Republici Hrvatskoj pridružili su nam se u volonterskoj akciji "Zelena čistka" u Zagrebu. Uklanjali smo otpad s područja uz kanal Sava-Odra, na lokalitetu Blato, koje je popularno za promatrače ptica.

Imali smo priliku sudjelovati u velikoj kampanji „Zaštićene zakonom“ u sklopu koje smo kroz donaciju Zagrebačke pivovare dobili financijska sredstva za provedbu istraživanja risa na još neistraženim lokalitetima u Hrvatskoj te provesti volontersku akciju „Za risa“ u sklopu koje su djelatnici Zagrebačke pivovare i Agencije 404 dale svoj doprinos u odražavanju staništa na području prisutnosti risa.

Kroz pružanje vidljivosti i davanje novčane donacije podržala nas je i tvrtka Lush, a tvrtka Husquarna donirala nam je električni bicikl.

Turizam temeljen na prirodnim vrijednostima te aktivnosti vezane uz promatranje ptica, čime se u Biomu dugo bavimo, provodimo kroz više projekata. Tri projekta na kojima smo partneri, financirani iz Operativnog programa konkurentnost i kohezija, a koji se provode na područje Parka prirode Učka, Parka prirode Vransko jezero te zaštićenih područja u Gradu Zagrebu, u sebi sadržavaju aktivnosti vezane uz razvoj turizma promatranja ptica. Za područja parkova prirode Učka i Vransko jezero smo osmislili ture za promatranje ptica, započeli s izradom ornitološkog vodiča, te organizirali edukaciju djelatnika za vođenje promatranja ptica. Osim toga, sudjelovali smo kao vodiči u 4 ture promatranja ptica u Hrvatskoj.

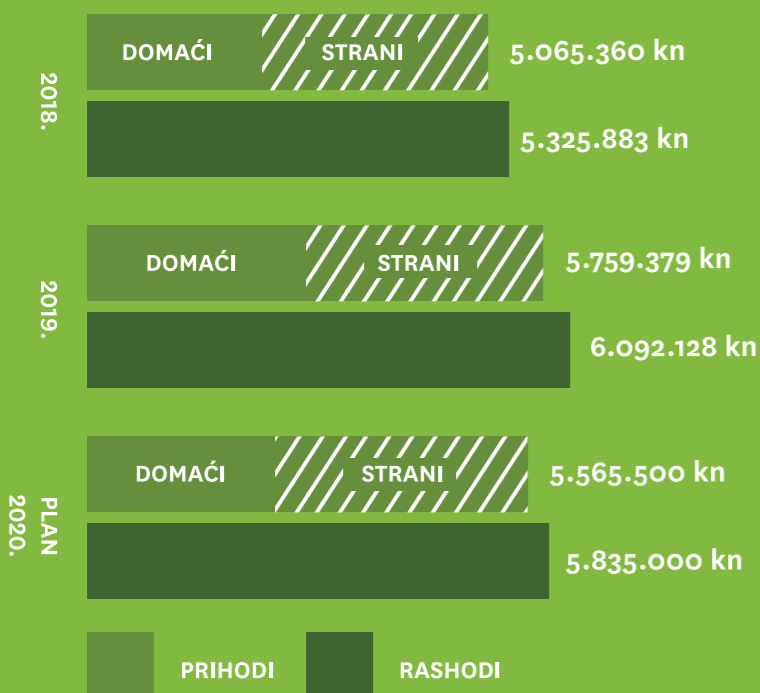
Ipak, nakon tri godine i nemogućnosti da nađemo vremena da se ozbiljnije pozabavimo promjenama u načinu poslovanja tvrtki koje djeluju kod nas, izmijenili smo neke strateške ciljeve. Nastavit ćemo raditi s tvrtkama, ali će to riječima naših BirdLife kolega biti „reaktivno, a ne proaktivno“, barem do daljnjega.

UKUPNI PRIHODI I RASHODI

RASHODI ZA ZAPOSLENE

*iznos Bruto2 plaće

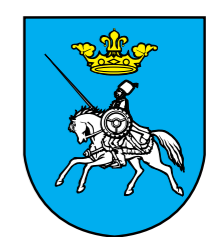
ČLANSTVO I ČLANARINE

STRUKTURA RASHODA

euRONATUR

Zajedno činimo BirdLife International Partnerstvo za **prirodu i ljude**

www.birdlife.org

SJEDIŠTE UDRUGE

Čazmanska 2, 10 000 Zagreb
01/5515-324
info@biom.hr

PODRUČNI URED SINJ

Matića ulica 12, 21 230 Sinj
021/274-946
info@biom.hr

IBAN: HR9123400091110249630

OIB: 02969783432

www.biom.hr

facebook.com/biom.hr

instagram.com/udruga_biom/

twitter.com/biomHr

Financijski
podržava

Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Dizajn ove publikacije omogućen je financijskom podrškom Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i nužno ne izražava stajalište Nacionalne zaklade.